

NKK1.0912.10.2025.6
Warszawa, 04 marca 2026

Pani
dr hab. n. med. Iwona Maroszyńska
Dyrektor
Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana: Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki, ul. Rzgowska 281/289, 93-338 Łódź, dalej jako: „Instytut”, „ICZMP” lub „Jednostka”.

Jednostka kontrolująca/departament: Ministerstwo Zdrowia, Departament Nadzoru i Kontroli, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa.

Kontrolę przeprowadziły:

- Marta Skrzecz – główny specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 257/2025 ważnego od 3 listopada do 31 grudnia 2025 r. – jako kierownik zespołu kontrolnego;
- Agnieszka Kliczkowska-Katra – główny specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 258/2025 ważnego od 3 listopada do 31 grudnia 2025 r.;
- Marta Gójska – główny specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 259/2025 ważnego od 3 listopada do 31 grudnia 2025 r.

Temat kontroli: Realizacja zaleceń pokontrolnych wydanych w toku poprzedniej kontroli Ministra Zdrowia.

Okres objęty kontrolą: 1 stycznia 2023 r. – 30 września 2025 r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od 3 listopada do 31 grudnia 2025 r. w trybie zwykłym, na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, dalej jako: „ustawa o kontroli” a także art. 35 ust. 1 i 2 oraz art. 36 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych², dalej jako: „ustawa o instytutach”.

Celem kontroli było dokonanie oceny realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w toku poprzedniej kontroli Ministra Zdrowia.

Czynności kontrolne w Instytucie zostały przeprowadzone 3 grudnia 2025 r.

Fakt przeprowadzenia kontroli został odnotowany w książce kontroli ICZMP.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 224, z późn. zm.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 534, z późn. zm.

Dyrektorem Instytutu od 22 kwietnia 2021 r. jest Pani dr hab. n. med. Iwona Maroszyńska³.

Dyrektor zarządza Instytutem przy pomocy zastępców, których powołuje i odwołuje minister nadzorujący oraz przy pomocy głównego księgowego.

Funkcje:

- Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa w okresie od 22 kwietnia 2021 r. do 30 października 2024 r. pełnił [REDAKTOWANE]⁴ a następnie od 31 października 2024 r. – Pan prof. dr hab. n. med. Przemysław Oszukowski⁵,
- Zastępcy Dyrektora ds. Finansowych od 1 sierpnia 2021 r. pełniła Pani Małgorzata Kołtuniak⁶,
- Zastępcy Dyrektora ds. Administracji i Rozwoju w okresie od 16 kwietnia 2020 r. do dnia 31 marca 2023 r. pełnił [REDAKTOWANE]⁷, natomiast od 1 lipca 2024 r. pełnił ją Pan Tomasz Pietrasik⁸,
- Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych od 21 kwietnia 2021 r. pełnił Pan dr hab. Dariusz Trzmielak⁹.

Głównym księgowym Instytutu od 1 marca 2022 r. była Pani Magdalena Nadrowska-Woźniak¹⁰.

I. Ocena ogólna kontrolowanej działalności.

Ocena działań podejmowanych przez Instytut w zakresie kontrolowanego obszaru została przedstawiona w sposób opisowy i obejmuje poniższe oceny cząstkowe.

W toku poprzedniej kontroli Ministra Zdrowia zakończonej wydaniem wystąpienia pokontrolnego z 5 grudnia 2022 r. o znaku NKK1.0912.7.2022.4.MS sformułowano 17 zaleceń pokontrolnych. Ustalenia przedmiotowej kontroli wskazują, że nie wszystkie z nich zostały zrealizowane. Instytut w badanym okresie podejmował działania w celu ich wdrożenia, jednakże nie przyniosły one oczekiwanych rezultatów w postaci kompletnej realizacji zaleceń, a stan ich wykonania przedstawia się jak poniżej.

W wyniku kontroli stwierdzono, że zrealizowano w całości następujące zalecenia:

- 1) ustalenie wielkości środków na wynagrodzenia w ramach możliwości finansowych Instytutu,
- 2) opracowanie i wprowadzenie procedury regulowania zobowiązań,
- 3) kontynuowanie działań w zakresie wzmocnienia działalności naukowej Instytutu,
- 4) bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi¹¹, dalej jako: „ustawa kominowa”, w szczególności nieprzyznawanie i niewypłacanie dodatkowych środków finansowych osobom objętym ustawą kominową,
- 5) dokonanie przeglądu obowiązujących w Instytucie regulacji wewnętrznych, tj. regulaminów, zarządzeń, instrukcji, procedur celem uaktualnienia i ewentualnego dostosowania ich do obowiązujących przepisów prawa, ze szczególnym uwzględnieniem Regulaminu pracy,

³ Powołanie z 22 kwietnia 2021 r. o znaku NKM.564.10.2021.7.MZ.

⁴ Powołanie z 22 kwietnia 2021 r. o znaku NKM.564.10.2021.4.MZ, odwołanie z 29 października 2024 o znaku NKM.1142.39.2024.1.MZ.

⁵ Powołanie z 31 października 2024 r. o znaku NM.1141.49.2024.1.MZ.

⁶ Powołanie z 27 lipca 2021 r. o znaku NKM.564.31.2021.1.AK.

⁷ Powołanie z 14 kwietnia 2020 r. o znaku NKA.564.30.2020.2.MZ.

⁸ Powołanie z 28 czerwca 2024 r. o znaku NKM.1141.28.2024.1.MZ.

⁹ Powołanie z 21 kwietnia 2021 r. o znaku NKM.564.16.2021.1.AK.

¹⁰ Zmiana warunków umowy o pracę od 1 marca 2022 r.

¹¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136.

- 6) opracowanie i wprowadzenie jednolitych tekstów, obowiązujących w Instytucie, regulacji wewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem Regulaminu Organizacyjnego, zasad (polityki) rachunkowości;
 - 7) opracowanie i wprowadzenie sformalizowanych procedur dotyczących rekrutacji pracowników, procesu szkoleń pracowników,
 - 8) zwiększenie zatrudnienia w grupie pracowników naukowych,
 - 9) bezwzględne przestrzeganie obowiązujących w Instytucie regulacji wewnętrznych z zakresu zamówień publicznych, tj.: Regulaminu udzielania zamówień o wartości poniżej 130.000 zł,
- co należy ocenić **pozytywnie**.

Za niezrealizowane uznano zalecenia dotyczące:

- 1) kontynuowania polityki restrukturyzacyjnej oraz optymalizacji działań, które pozwolą utrzymać dodatni wynik finansowy oraz będą sprzyjać dalszej poprawie sytuacji finansowej Instytutu,
 - 2) zintensyfikowania działań celem dążenia do wyeliminowania ryzyka wystąpienia należności wymagalnych,
 - 3) wyegzekwowania nienależnie wypłaconych środków na rzecz Dyrektora Instytutu, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa,
- co należy ocenić **negatywnie**.

W odniesieniu do zalecenia pokontrolnego dotyczącego wyegzekwowania nienależnie wypłaconych środków na rzecz Dyrektora Instytutu zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, z uwagi na upływ terminu przedawnienia roszczenia, odstępuje się od formułowania zalecenia w tym zakresie. Jednocześnie należy podkreślić, że przedawnienie roszczenia nie nastąpiło samoistnie, lecz było konsekwencją niepodjęcia skutecznych czynności prawnych zmierzających do jego dochodzenia, w szczególności czynności przerywających bieg przedawnienia.

Natomiast za zrealizowane w części uznano zalecenia w zakresie:

- 1) bezwzględnego i rzetelnego sporządzania planów finansowych Instytutu, w tym przy uwzględnieniu realnych do zrealizowania założeń,
- 2) terminowego regulowania zobowiązań,
- 3) podjęcia intensywnych działań zmierzających do zapewnienia możliwości kredytowania/zawierania umów pożyczek przez Instytut z instytucjami bankowymi,
- 4) podjęcie działań zmierzających do zwiększenia przychodów z tytułu działalności naukowej,
- 5) podjęcia działań zmierzających do zapewnienia przejrzystości procesu zatrudniania na stanowiskach kierowniczych, poprzez rozdzielenie prowadzonych postępowań na stanowiska naukowe od postępowań związanych z pełnieniem funkcji kierowniczych.

W odniesieniu do zalecenia pokontrolnego dotyczącego podjęcia intensywnych działań zmierzających do zapewnienia możliwości kredytowania/zawierania umów pożyczek przez Instytut z instytucjami bankowymi, z uwagi na realny brak możliwości pozyskania przez Instytut finansowania z instytucji bankowych, wynikający z ograniczeń prawa bankowego, które nie pozwala na udzielanie finansowania podmiotom o ujemnych wyniku finansowym i ujemnych kapitałach własnych, odstępuje się od sformułowania zalecenia pokontrolnego. Powyższe zagadnienie zostanie ponownie podjęte, kiedy sytuacja finansowa jednostki umożliwi pozyskiwanie funduszy z instytucji bankowych.

Ustalenia kontroli wskazują, że w latach 2024-2025 kondycja finansowa Instytutu uległa pogorszeniu. Instytut zanotował wzrost przychodów, jednakże nie pokryły one poniesionych kosztów, stąd ujemny wynik finansowy. Strata finansowa ICZMP uległa znacznemu wzrostowi, co świadczy też o braku skuteczności podejmowanych działań naprawczych. W związku z powyższym niezbędne jest wzmocnienie podjętych działań mających na celu poprawę sytuacji finansowej Instytutu.

II. Realizacja zaleceń pokontrolnych wydanych w toku poprzedniej kontroli Ministra Zdrowia.

1. Realizacja zalecenia pokontrolnego w zakresie kontynuowania polityki restrukturyzacyjnej oraz optymalizacji działań, które pozwolą utrzymać dodatni wynik finansowy oraz będą sprzyjać dalszej poprawie sytuacji finansowej Instytutu.

1.1. Przychody i koszty Instytutu.

Struktura przychodów i kosztów ICZMP prezentowała się, jak w poniższych tabelach.

Tabela nr 1. Struktura przychodów ze sprzedaży według stanu na 31 grudnia 2023 r., 31 grudnia 2024 r. oraz 30 września 2025 r. (kwoty podane w złotych).

Źródło przychodów	31.12.2023 r.	31.12.2024 r.	30.09.2025 r.
Przychody ze sprzedaży, w tym:			
1. NFZ	546.923.295,48	656.778.697,93	513.320.590,74
2. Ministerstwo Zdrowia	205.501,07	222.339,88	314.389,86
3. Zakład Hoteli i Budynków Mieszkalnych	4.329.427,67	4.188.667,85	2.978.497,51
4. Pozostałe usługi medyczne	4.324.891,57	5.615.511,31	3.336.174,63
5. Sprzedaż towarów i usług	-	-	-
6. Dotacje, w tym:	28.921.881,95	36.815.142,28	31.246.813,93
a) Działalność naukowa	5.347.633,14	5.605.518,64	2.714.194,69
b) Rezydenci	23.574.248,81	31.209.623,64	28.532.619,24
7. Działalność gospodarcza	6.340.783,00	7.189.458,52	6.051.772,18
RAZEM	591.045.780,74	710.809.817,77	557.248.238,85

Największe przychody Instytut osiągnął w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez NFZ, które w okresie objętym kontrolą stanowiły 92% przychodów ze sprzedaży ogółem. Z kolei niewielki udział w strukturze tych przychodów stanowiły przychody z dotacji na działalność naukową, tj. w 2023 r. – 0,90%, w 2024 r. – 0,79%, a na 30 września 2025 r. – 0,49%.

Tabela nr 2. Struktura kosztów według stanu na 31 grudnia 2023 r., 31 grudnia 2024 r. oraz 30 września 2025 r. (kwoty podane w złotych).

Rodzaj kosztów	31.12.2023 r.	31.12.2024 r.	30.09.2025 r.
Amortyzacja	24.256.785,20	22.883.459,49	16.291.030,06
Zużycie materiałów i energii	149.873.677,28	192.309.171,83	175.356.164,39
Usługi obce	78.319.649,92	82.148.958,55	65.283.247,73
Podatki i opłaty	3.265.534,19	3.990.528,74	3.445.579,70
Wynagrodzenia	304.208.207,52	357.562.241,84	305.533.780,82
Składki na ZUS i inne świadczenia na rzecz pracowników	59.851.405,55	71.636.467,10	62.040.326,42
Pozostałe koszty rodzajowe	2.161.891,72	2.720.244,27	2.085.224,33
RAZEM	621.937.151,38	733.251.071,82	630.035.353,45

Na podstawie analizy danych widać, że z roku na rok następuje zarówno wzrost przychodów, jak i kosztów. Jednakże wzrost przychodów nie jest wystarczający, aby pokryć koszty funkcjonowania Instytutu, na co wskazują dane w tabeli nr 2, tj. w 2024 r. koszty Instytutu wzrosły w stosunku do 2023 r. o 111.313.920,44 zł, a wykazane na 30 września 2025 r. koszty były wyższe już o 8.098.202,07 zł niż wykazane na 31 grudnia 2023 r.

1.2. Sytuacja finansowa ICZMP.

Na podstawie sprawozdań finansowych Instytutu za lata 2023-2024 oraz danych finansowych wykazanych na 30 września 2025 r., ustalono jak poniżej.

W 2023 r. wartość przychodów ogółem wyniosła 719.359.228,31 zł, a kosztów 641.212.861,07 zł.

W 2024 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 734.771.023,81 zł, a wysokość kosztów ogółem poniesionych przez Instytut w tym okresie wyniosła 757.566.196,76 zł.

Na 30 września 2025 r. wartość przychodów ogółem wyniosła 580.007.805,06 zł, a kosztów 644.914.223,16 zł.

W 2023 r. przychody Instytutu przewyższały jego koszty, w związku z czym Instytut osiągnął zysk w wysokości 77.482.343,24 zł. Powyższy wynik został wygenerowany na skutek umorzenia przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii pożyczki w kwocie 100.000.000,00 zł, którą Instytut otrzymał od Skarbu Państwa 6 listopada 2015 r. Zysk netto za 2023 r. został przeznaczony na częściowe pokrycie straty z lat ubiegłych wynoszącej wówczas -239.777.491,08 zł.

W 2024 r. ICZMP wygenerował stratę netto w wysokości -24.009.095,95 zł¹².

Na powyższy wynik finansowy, zgodnie z informacją dodatkową do sprawozdania finansowego za 2024 r., wpływ miały czynniki takie jak: poziom zadłużenia, niekorzystne kształtowanie się kluczowych wskaźników finansowych, trudności z terminowym regulowaniem zobowiązań, trudności z dotrzymywaniem warunków umów pożyczkowych, potrzeba znaczących inwestycji w infrastrukturę techniczną i aparaturę medyczną, niedobory kadrowe w grupach medycznych.

Ponadto, okolicznościami mającymi wpływ na wynik finansowy Instytutu były wyniki wytoczonych przez personel pielęgniarski postępowań sądowych dotyczących naruszenia zasady równego traktowania. Część z powództw zakończona została ugodami sądowymi, które miały na celu zminimalizowanie kosztów sądowych i roszczeń ubocznych.

Dotychczasowe prawomocne rozstrzygnięcia i zakończone postępowania ugodowe zostały zrealizowane.

Kwestią, która przyczyniła się do pogłębienia straty finansowej Instytutu, były także wyniki kontroli ex-post przeprowadzonej przez Departament Kontroli Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dotyczącej postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Roboty budowlane polegające na zagospodarowaniu terenów zieleni realizowane w systemie zaprojektuj i wybuduj” przeprowadzonego w ramach projektu pn. „Rozwój terenów zielonych Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi pod kątem wykorzystania jako miejsca do aktywności fizycznej pacjentów Instytutu oraz okolicznej społeczności”, realizowanego w ramach Działania 2.5 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 (nr projektu: POIS.02.05.00-00-0003/21).

W wyniku ww. kontroli, stwierdzono naruszenie art. 27 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych¹³, co skutkowało dalszymi naruszeniami obowiązków wynikających z art. 130 ust. 1 pkt 1 oraz art. 138 ust. 1 powyższej ustawy. Wyniki kontroli wskazały na niewłaściwą kwalifikację zadań ujętych w Programie Funkcjonalno-Użytkowym, stanowiącym załącznik do przedmiotowego postępowania, które powinny zostać zakwalifikowane jako usługa związana z zagospodarowaniem terenów zielonych, a nie jako roboty budowlane.

W konsekwencji stwierdzonych nieprawidłowości nałożono na Instytut korektę finansową w wysokości 25% wartości zamówienia.

Wynik finansowy wykazany na 30 września 2025 r. ukształtował się na poziomie (-) 65.582.655,10 zł¹⁴.

¹² Strata netto w wysokości -24.009.095,95 zł uwzględniała podatek dochodowy w wysokości 1.213.923,00 zł.

¹³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320.

¹⁴ Strata netto w wysokości -65.582.655,10 zł uwzględniała podatek dochodowy w wysokości 676.237,00 zł.

Powyższe dane wskazują na znaczne pogorszenie sytuacji finansowej Instytutu w stosunku do okresu objętego poprzednią kontrolą Ministra Zdrowia, tj. do roku 2020 i 2021, kiedy Instytut wypracował zysk w wysokości odpowiednio 3.713.575,86 zł i 3.894.007,76 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami¹⁵, na pogorszenie sytuacji finansowej Instytutu w latach 2024-2025 względem lat 2020-2022 wpłynęły w głównej mierze:

- wzrost cen materiałów medycznych będący pochodną wzrostu wskaźnika inflacji o ponad 10 punktów procentowych względem wartości w latach 2020-2022,
- wejście w życie nowelizacji ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych¹⁶, co skutkowało ponad 68% wzrostem wynagrodzeń pomiędzy rokiem 2022 a rokiem 2025 r.,
- zwiększenie kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń pracowniczych wynikających wprost z wysokości wypłacanych wynagrodzeń,
- wzrost o 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia¹⁷, co nakładało na Instytut obowiązek zgody na renegocjacje wysokości wynagrodzeń za realizację umów z dostawcami usług takich, jak pranie szpitalne czy wyżywienie,
- wzrost o ponad 6 punktów procentowych wartości Wibox 6M, który przełożył się bezpośrednio na wysokość odsetek od zaciągniętych przez Instytut kredytów i pożyczek,
- wzrost cen energii elektrycznej i brak ofert na podpisanie umów z dostawcami energii po stawkach gwarantowanych przez rząd.

1.3. Polityka restrukturyzacyjna.

W okresie objętym kontrolą w Instytucie obowiązywał sformalizowany program restrukturyzacyjny pn. „Program Rozwoju i Optymalizacji Działalności Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi na lata 2022-2031”, będący kontynuacją wcześniejszych biznesplanów Instytutu i mający na celu opisanie w jednym dokumencie długofalowej strategii rozwoju i optymalizacji działalności Instytutu. Według informacji o realizacji zaleceń pokontrolnych¹⁸, jego głównymi założeniami były optymalizacja sposobu rozliczania wykonanych świadczeń medycznych, monitorowanie strony przychodowej i kosztowej oraz dostosowanie infrastruktury Instytutu do potrzeb wynikających z konieczności dostosowania warunków udzielania świadczeń medycznych w stosunku do innych podmiotów o zbliżonym profilu. Powyższy dokument podlegał aktualizacji w latach 2023 i 2024.

Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniami¹⁹, Instytut przygotował program restrukturyzacyjny na lata 2023-2026 zaakceptowany przez Ministra Zdrowia, z realizacji którego Instytut sporządzał kwartalne sprawozdania.

W ramach programu restrukturyzacyjnego na lata 2023-2026 przewidziano następujące działania:

- 1) Projekt pn. "Poprawa efektywności energetycznej budynków Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi wraz z budową instalacji odnawialnych źródeł energii", w ramach którego zaplanowano kompleksową termomodernizację budynków szpitalnych A i B oraz budynków administracyjno-technicznych wraz z instalacją paneli fotowoltaicznych (finansowany ze środków własnych Instytutu);
- 2) Projekt pn. „Poprawa jakości i dostępności usług medycznych świadczonych w Klinice Neurologii Rozwojowej i Epileptologii ICZMP w Łodzi wraz z utworzeniem Pododdziału Szybkiej Diagnostyki Neurologicznej, Pododdziału Neurorehabilitacji

¹⁵ Pismo z 25 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.12.2025.

¹⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 2139.

¹⁷ W grudniu 2022 r. minimalne wynagrodzenie wynosiło 3010,00 zł brutto, natomiast we wrześniu 2025 r. – 4666,00 zł brutto.

¹⁸ Pismo z 6 października 2023 r. o znaku ICZMP.DE.091.1.1.2023.

¹⁹ Pismo z 7 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.4.2025.

- i Zaburzeń Neurorozwojowych z Pracownią Posturologiczną oraz Centrum Terapii Ketogennej”, którego celem była poprawa bezpieczeństwa, jakości i dostępności specjalistycznych usług medycznych w Klinice Neurologii Rozwojowej i Epileptologii ICZMP oraz utworzenie i rozwój specjalistycznych centrów kompleksowego leczenia schorzeń neurologicznych o najwyższym stopniu referencyjności (finansowany ze środków z darowizny Fundacji Rossman);
- 3) Projekt pn. "Utrzymanie możliwości świadczenia usług oraz zapewnienie ustawowego bezpieczeństwa dla pacjentów ICZMP poprzez dostosowanie Instytutu do wymogów ochrony przeciwpożarowej", którego realizacja była konieczna w związku z koniecznością spełnienia minimalnych wymogów ochrony przeciwpożarowej w obiektach szpitalnych (finansowany z dotacji celowej Ministerstwa Zdrowia i środków własnych Instytutu);
 - 4) Utworzenie wysokospecjalistycznego Centrum Kardiologii i Kardiochirurgii Dziecięcej w Instytucie, którego celem było zwiększenie dostępności świadczeń, poprawę wyników leczenia dzieci, warunków pobytu dzieci i ich opiekunów, dostosowanie infrastruktury do potrzeb pacjentów z niepełnosprawnościami, zapewnienie nowoczesnego sprzętu medycznego (finansowane ze środków pochodzących z darowizny Fundacji CorInfantis);
 - 5) Wprowadzenie automatycznych systemów sterowania ogrzewaniem grzejnikowym, mające na celu racjonalne wykorzystanie energii cieplnej (finansowane z dotacji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej);
 - 6) Wyposażenie ciągów komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych w automatyczne systemy sterowania oświetleniem, czego efektem miało być zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przez Instytut (finansowane ze środków własnych);
 - 7) Zgłoszenia patentowe wynalazku „Układ sensorycznego czujnika kardiologicznego” oraz „Sposób nieinwazyjnej analizy płodowego DNA oraz frakcji płodu z wykorzystaniem reakcji multipleks digital PCR” (koszty ochrony patentowej poniesione z subwencji);
 - 8) Powstanie i rozwój Onkologicznego Centrum Wsparcia Badań Medycznych, które miało na celu m.in. zwiększenie przeprowadzanych badań klinicznych zarówno komercyjnych jak i niekomercyjnych (finansowane ze środków Agencji Badań Medycznych);
 - 9) Połączenie z Akademicką Siecią Lodman, którego celem było zwiększenie bezpieczeństwa przesyłania danych dla Instytutu (finansowane z subwencji);
 - 10) Uruchomienie kredytu konsolidacyjnego na spłatę zobowiązań wymagalnych;
 - 11) Rozłożenie raty balonowej ZUS.

W toku kontroli Instytut nie wykazał efektów finansowych osiągniętych w wyniku realizacji powyższych działań, mających realny wpływ na jego sytuację finansową. Według wyjaśnień ICZMP powyższe działania są na różnych etapach zaawansowania.

Z uwagi na fakt, że realizacja dotychczasowego programu restrukturyzacyjnego odbiegała od założonych w nim prognoz finansowych, Ministerstwo Zdrowia zobowiązało Instytut do przygotowania nowego programu, gwarantującego osiągnięcie wymiernych rezultatów finansowych²⁰. Przedłożony program²¹ zakładał realizację 9 nowych zadań, które według prognoz miały przynieść efekty w postaci poprawy wyniku finansowego, tj. wzrost z -44.149.776 zł w 2025 r. do -18.138.287 zł w 2028 r. Jednakże działania mające przynieść największy wpływ na odnotowywane wyniki finansowe opierały się na pozyskaniu środków z podmiotów zewnętrznych, tj. zwiększenie kontraktu z NFZ, środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz programów unijnych. Powyższe

²⁰ Pismo z 1 lipca 2025 r. o znaku NKF.313.116.2025.RP.

²¹ Pismo z 30 września 2025 r. o znaku ICZMP. DE.0322.1.2025.

uznano za niewystarczające z uwagi na bardzo trudną sytuację finansową, w jakiej znajduje się Instytut²².

Należy stwierdzić, że realizowana przez Instytut polityka restrukturyzacyjna oraz podejmowane działania były niewystarczające i nie przyniosły oczekiwanych efektów finansowych, tj. utrzymania osiągniętego w latach 2020-2021 dodatniego wyniku finansowego. Sytuacja finansowa Instytutu uległa pogorszeniu. Zatem **zalecenie pokontrolne w zakresie kontynuowania polityki restrukturyzacyjnej oraz optymalizacji działań, które pozwolą utrzymać dodatni wynik finansowy oraz będą sprzyjać dalszej poprawie sytuacji finansowej Instytutu należy uznać za niezrealizowane, co oceniono negatywnie.**

2. Realizacja zalecenia w zakresie bezwzględnego i rzetelnego sporządzania planów finansowych Instytutu, w tym przy uwzględnieniu realnych do zrealizowania założeń.

Zgodnie z art. 18 ust. 10-12 ustawy o instytutach, podstawą gospodarowania środkami Instytutu jest roczny plan finansowy ustalany przez dyrektora instytutu po zasięgnięciu opinii rady naukowej, obejmujący przychody własne, subwencje i dotacje z budżetu państwa oraz koszty, w tym wynagrodzenia i naliczane od nich składki, płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań oraz koszty majątkowe.

Dyrektor Instytutu ustalił plan finansowy na 2023 r. zawierający elementy określone w art. 18 ust. 11 ustawy o instytutach²³ w terminie umożliwiającym jego realizację z początkiem roku obrotowego. Powyższy plan został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Naukową ICZMP²⁴.

Instytut sporządził dwie korekty planu finansowego na 2023 r.²⁵, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową²⁶.

W 2023 r. pierwotnie zaplanowano przychody na poziomie 500.766.155,00 zł oraz koszty na poziomie 510.885.157,00 zł, zakładając stratę w wysokości -10.658.305,00 zł. Z kolei korekty zakładały przychody w wysokości odpowiednio 566.073.229,00 zł i 714.572.915,00 zł, a koszty w wysokości odpowiednio 585.343.984,00 zł i 637.032.572,00 zł, a także stratę na poziomie odpowiednio -19.270.755,00 zł oraz zysk netto na poziomie 76.860.690,00 zł. Ostatnia zmiana planu finansowego na 2023 r. powodująca znaczne odchylenie w stosunku do planu pierwotnego wynikała z podpisania przez Instytut umowy²⁷ z Ministerstwem Rozwoju i Technologii o zwolnieniu z pożyczki w kwocie 100.000.000,00 zł, którą Instytut otrzymał od Skarbu Państwa 6 listopada 2015 r. Realizacja planu finansowego według rachunku zysków i strat w 2023 r.²⁸ przedstawiała się następująco: przychody ogółem 719.359.228,31 zł, koszty ogółem 641.212.861,07 zł, wynik finansowy 77.482.343,24 zł. Zatem wykonanie nieznacznie odbiegało od planu po zmianach.

Dyrektor Instytutu ustalił plan finansowy na 2024 r. zawierający elementy określone w art. 18 ust. 11 ustawy o instytutach²⁹ w terminie umożliwiającym jego realizację

²² Pismo z 21 października 2025 r. o znaku NKF.313.116.2025.RP.2 i pismo z 16 stycznia 2026 r. o znaku NKF.313.116.2025.RP.3.

²³ Plan finansowy został podpisany przez Dyrektora Instytutu oraz Zastępcę Dyrektora ds. Finansowych z datą 9 grudnia 2022 r.

²⁴ Uchwała Nr 143/2022 Rady Naukowej ICZMP z 14 grudnia 2022 r.

²⁵ Datowane na 26 czerwca 2023 r. i 4 grudnia 2023 r.

²⁶ Uchwały Rady Naukowej ICZMP: Nr 59/2023 z 28 czerwca 2023 r. i Uchwała Nr 130/2023 z 6 grudnia 2023 r.

²⁷ Umowa nr 25/2023/WMNII z 12 października 2023 r.

²⁸ Sprawozdanie finansowe za 2023 r.

²⁹ Plan finansowy został podpisany przez Dyrektora Instytutu oraz Zastępcę Dyrektora ds. Finansowych z datą 1 grudnia 2023 r.

z początkiem roku obrotowego. Powyższy plan został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Naukową ICZMP³⁰.

Instytut sporządził korektę planu finansowego na 2024 r.³¹, która została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Naukową³².

W 2024 r. pierwotnie zaplanowano przychody na poziomie 659.246.713,00 zł oraz koszty na poziomie 680.876.629,00 zł, zakładając stratę w wysokości -22.311.152,00 zł. Z kolei korekta zakładała przychody w wysokości 706.864.916,22 zł i zł, a koszty w wysokości 740.671.111,74 zł, a także stratę na poziomie -34.595.624,85 zł.

Na wzrost planowanych przychodów wpłynęły: zwiększenie przychodów z NFZ, przychody z innych usług medycznych, przychody z programów Ministerstwa Zdrowia. Z kolei na wzrost kosztów wpłynęły: zwiększone zużycie i rosnące ceny materiałów medycznych, ustawowe podwyżki dla personelu medycznego oraz dostosowanie płac do wyższej płacy minimalnej, wzrost ubezpieczeń społecznych wynikający ze wzrostu wynagrodzeń, konieczność naprawy rezonansu magnetycznego oraz tomografu komputerowego, jak również wzrost odsetek od zadłużenia wynikający z konieczności zaciągnięcia nowych zobowiązań na bieżącą działalność Instytutu.

Zgodnie z informacją zawartą w korekcie do planu finansowego na 2024 r. głównymi przyczynami spadku wyniku finansowego były: brak wykonania pełnego kontraktu zawartego z NFZ, brak zapłaty za nadwykonania, rosnące koszty wynagrodzeń oraz materiałów medycznych, a także inflacja.

Realizacja planu finansowego według rachunku zysków i strat w 2024 r.³³ przedstawiała się następująco: przychody ogółem: 734.771.023,81 zł, koszty ogółem: 757.566.196,76 zł, wynik finansowy: -24.009.095,95 zł. Wykonanie nieznacznie odbiegało od planu po zmianach w zakresie przychodów i kosztów. Wynik finansowy był wyższy od planowanego.

Dyrektor Instytutu ustalił plan finansowy na 2025 r. zawierający elementy określone w art. 18 ust. 11 ustawy o instytutach³⁴ w terminie umożliwiającym jego realizację z początkiem roku obrotowego. Powyższy plan został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Naukową ICZMP³⁵.

Instytut sporządził korektę planu finansowego na 2025 r.³⁶, która została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Naukową³⁷.

W 2025 r. pierwotnie zaplanowano przychody na poziomie 732.893.846,00 zł oraz koszty na poziomie 743.670.874,00 zł, zakładając stratę w wysokości -11.487.028,00 zł. Z kolei korekta zakładała przychody w wysokości 738.297.492,57 zł, a koszty w wysokości 782.466.464,47 zł, a także stratę na poziomie -45.078.971,90 zł.

Na wysokość przychodów ogółem wpłynęły przychody z Ministerstwa Zdrowia związane z finansowaniem rezydentur oraz zmniejszenie przez NFZ kontraktu na I półrocze 2025 r. Z kolei zmiany w wysokości kosztów wynikały ze wzrostu zużycia materiałów medycznych, wzrostu wynagrodzeń oraz związanym z nim wzrostem ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń, także z konieczności spłacania pożyczek zaciągniętych na bieżącą działalność Instytutu, zmian kosztów energii oraz obniżenia kosztów amortyzacji.

Zgodnie z informacją zawartą w korekcie do planu finansowego na 2025 r. głównymi przyczynami spadku wyniku finansowego było podpisanie z NFZ aneksu zmniejszającego

³⁰ Uchwała Nr 128/2023 Rady Naukowej ICZMP z 6 grudnia 2023 r.

³¹ Brak daty przy podpisie Dyrektora Instytutu oraz Zastępcy Dyrektora ds. Finansowych.

³² Uchwała Nr 119/2024 Rady Naukowej ICZMP z 27 listopada 2024 r.

³³ Sprawozdanie finansowe za 2024 r.

³⁴ Plan finansowy został podpisany przez Dyrektora Instytutu, brak daty przy podpisie.

³⁵ Uchwała Nr 73/2024 Rady Naukowej ICZMP z 26 czerwca 2024 r. (plan finansowy na 2025 r. był częścią planu działalności Instytutu).

³⁶ Podpisana z upoważnienia Dyrektora Instytutu przez Zastępcę Dyrektora ds. Lecznictwa oraz Zastępcę Dyrektora ds. Finansowych, brak daty przy podpisach.

³⁷ Uchwały Nr 138/2024 Rady Naukowej ICZMP z 11 grudnia 2024 r.

kontrakt na I półrocze 2025 r., a także wzrost kosztów materiałów medycznych, znaczny wzrost wynagrodzeń.

Realizacja planu finansowego według rachunku zysków i strat za okres 1 stycznia – 30 września 2025 r.³⁸ przedstawiała się następująco: przychody ogółem: 580.007.805,06 zł, koszty ogółem: 644.914.223,16 zł, wynik finansowy: -65.582.655,10 zł. Wartości liczbowe ujęte w Planie finansowym na 2025 r. odnosiły się do całego roku, natomiast realizacja odnosiła się do okresu 1 stycznia – 30 września 2025 r., zatem porównanie jest niemożliwe.

Zgodnie z wyjaśnieniami³⁹, w Instytucie wyodrębniono komórkę organizacyjną zajmującą się przygotowaniem propozycji planu finansowego, jego korekt oraz monitorującą jego wykonanie, tj. Dział Kontrolingu i Oceny Celowości Inwestycji. Regularny monitoring realizacji planu finansowego polegał na tworzeniu po zamknięciu każdego miesiąca zestawienia stopnia realizacji planu z zaznaczeniem odchyień od planu. Następnie przyczyny odchyień były omawiane bezpośrednio z Dyrekcją ICZMP, podejmującą dalsze decyzje, których efektem było m.in. zatrudnienie firmy specjalizującej się w poprawie efektywności pracy szpitali.

Należy stwierdzić, że Rada Naukowa opiniowała plany finansowe na lata 2023-2025 po ich ustaleniu przez Dyrektora Instytutu, natomiast zapisy art. 18 ust. 12 ustawy o instytutach wskazują, że roczny plan finansowy ustala dyrektor instytutu po zasięgnięciu opinii rady naukowej. Jednakże, pomimo powyższych nieprawidłowości o charakterze formalno-prawnym, plany zostały ustalone przez Dyrektora i zaopiniowane przez Radę Naukową Instytutu w terminach umożliwiającym Instytutowi gospodarowanie środkami finansowymi od początku roku. Zgodnie z wyjaśnieniami Instytutu, zmiany w planach finansowych na 2023 r. oraz 2025 r. w postaci odpowiednio umorzenia pożyczki oraz zmniejszenia kontraktu z NFZ miały wpływ na wysokość wyniku finansowego, jednakże na etapie planowania były niemożliwe do przewidzenia. W związku z powyższym **zalecenie pokontrolne w zakresie bezwzględnego i rzetelnego sporządzania planów finansowych Instytutu, w tym przy uwzględnieniu realnych do zrealizowania założeń uznano za zrealizowane w części.**

3. Realizacja dotychczas niezrealizowanych zaleceń pokontrolnych Ministra Zdrowia, tj. ustalenie wielkości środków na wynagrodzenia w ramach możliwości finansowych Instytutu.

Procentowy udział kosztów wynagrodzenia w strukturze kosztów ogółem według planów finansowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3. Procentowy udział kosztów wynagrodzenia w strukturze kosztów rodzajowych według planów finansowych oraz ich realizacji na lata 2023-2025 (wraz z korektami planów).

Rok	Plan finansowy	I korekta planu	II korekta planu	Realizacja ⁴⁰
2023	69%	64%	66%	66%
2024	66%	67%	-	65%
2025	67%	68%	-	65%

Z powyższej tabeli wynika, że znaczną część kosztów ogółem stanowiły koszty wynagrodzeń (wraz z pochodnymi pracodawcy). W uzasadnieniach do założeń korekt planów finansowych wskazano, że wzrost w zakresie kosztów wynagrodzeń wynikał z ustawowych podwyżek dla personelu medycznego oraz dostosowania płac do wyższej płacy minimalnej. Realizacja planu w ww. zakresie była zbliżona do założeń. Planowany udział procentowy kosztów wynagrodzeń w strukturze kosztów ogółem stanowił

³⁸ Sprawozdanie finansowe za 2024 r.

³⁹ Pismo z 6 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.3.2025.

⁴⁰ Dane zawarte w tabeli prezentują informacje przekazane przy piśmie z 13 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.5.2025.

w planach po korektach około 66-68%, a wykonanie 65-66%, zatem można stwierdzić, że zalecenie pokontrolne polegające na ustaleniu wielkości środków na wynagrodzenia w ramach możliwości finansowych Instytutu zostało zrealizowane.

4. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na podjęciu intensywnych działań zmierzających do zapewnienia możliwości kredytowania/zawierania umów pożyczek przez Instytut z instytucjami bankowymi.

Według wyjaśnień⁴¹, Instytut nie posiadał sformalizowanej procedury zaciągania pożyczek i kredytów. Wykorzystywano formułę wysyłania zapytań ofertowych na usługę udzielania kredytu w rozumieniu art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe⁴² lub pożyczki w rozumieniu art. 720 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny⁴³. Przed uruchomieniem powyższej procedury Instytut przeprowadzał analizę finansową, a następnie Dyrekcja występowała do Rady Naukowej o opinię. Następnie komisja powołana do przeprowadzenia postępowania, po dokonaniu analizy i porównaniu uzyskanych ofert, wybierała najkorzystniejszą propozycję. Zabezpieczeniem zaciągniętych zobowiązań finansowych był weksel z deklaracją wekslową. Zaciągnięte kredyty i/lub pożyczki pozwoliły Instytutowi regulować zobowiązania wymagalne, w celu uniknięcia postępowań sądowych, dodatkowych kosztów procesowych i komorniczych oraz zabezpieczenia ciągłości dostaw leków i wyrobów medycznych.

Tabela nr 4. Zestawienie pożyczek zawartych w okresie objętym kontrolą (kwoty podane w złotych).

Instytucja oraz numer umowy	Data zawarcia umowy	Data spłaty środków	Kwota przekazanej pożyczki (zł)	Kwota pozostała do spłaty na 30.09.2025 (zł)	Czy spłata środków jest dokonywana w terminie?
	07.06.2023	30.06.2029	5.000.000,00	3.125.000,12	tak
	07.06.2023	30.06.2029	5.000.000,00	3.125.000,12	tak
	07.06.2023	30.09.2029	5.000.000,00	3.333.333,44	tak
	08.12.2023	31.01.2031	5.000.000,00	3.809.523,80	tak
	08.12.2023	30.12.2031	5.000.000,00	3.749.999,99	tak
	08.12.2023	31.05.2031	5.000.000,00	4.047.619,04	tak
	29.07.2024	31.07.2030	10.000.000,00	8.055.555,54	tak
	13.03.2025	31.03.2032	10.000.000,00	9.873.417,72	tak
	29.10.2024	30.11.2031	20.000.000,00	18.910.256,43	tak
	30.07.2025	31.07.2032	20.000.000,00	20.000.000,00	tak
	30.07.2025	31.10.2025	20.000.000,00	9.999.979,37	tak
SUMA			110.000.000,00	88.029.685,57	

Zgodnie z wyjaśnieniami⁴⁴, Instytut terminowo spłacał ww. zobowiązania. Wobec powyższego Instytut nie ponosił dodatkowych kosztów w powyższym zakresie.

⁴¹ Pismo z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

⁴² Dz. U. z 2024 r. poz. 1646.

⁴³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1071.

⁴⁴ Pismo z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

Ponadto, z danych ujętych w powyższej tabeli wynika, że od 2023 r. Instytut zawierał umowy z instytucjami finansowymi, pozabankowymi. Żadna ze wskazanych w tabeli umów nie została zawarta z instytucją bankową. Według powyższych wyjaśnień Instytutu, ostatnia umowa zawarta z instytucją bankową miała miejsce 30 listopada 2018 r. Zgodnie z kolejnymi wyjaśnieniami⁴⁵, stosowana procedura zamieszczania na Platformie zakupowej Instytutu zapytań ofertowych na usługę udzielenia kredytu lub pożyczki umożliwiała składanie ofert również przez instytucje bankowe. Dodatkowo, do przedstawicieli banków [redacted], [redacted] oraz [redacted] wysłano informacje za pośrednictwem poczty elektronicznej o wszczęciu ww. procedury. Z uzyskanych przez Instytut informacji główną przesłanką braku zainteresowania udzieleniem finansowania przez instytucje bankowe były ujemne kapitały ICZMP oraz ograniczone możliwości w zakresie zabezpieczenia kredytu lub pożyczki.

Ograniczenie możliwości zabezpieczenia kredytu lub pożyczki wynikające z konstrukcji formalno-prawnej Instytutu oraz regulacje prawa bankowego uniemożliwiają bankom kredytowanie podmiotów o ujemnych kapitałach własnych. Jednakże obowiązkiem Dyrektora jest zarządzanie Instytutem w taki sposób, aby pozyskiwanie finansowania z instytucji bankowych nie było konieczne lub pozyskanie dodatkowych funduszy było możliwe. Biorąc pod uwagę powyższe, zalecenie pokontrolne w zakresie **podjęcia intensywnych działań zmierzających do zapewnienia możliwości kredytowania/zawierania umów pożyczek przez Instytut z instytucjami bankowymi** zostało uznane za zrealizowane w części.

5. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na opracowaniu i wprowadzeniu procedury regulowania zobowiązań.

W Instytucie opracowano i wprowadzono Instrukcję określającą procedury i zasady płatności z tytułu regulowania zobowiązań wobec osób fizycznych i osób prawnych, stanowiącą załącznik do Zarządzenia Nr 28/2023 Dyrektora ICZMP z 9 czerwca 2023 r.

W ww. Instrukcji zawarto procedury kontroli i akceptacji dyspozycji płatności w zakresie wynagrodzeń, jak również w zakresie realizacji umów zawieranych z dostawcami i usługodawcami.

W związku z powyższym stwierdzono, że **zalecenie pokontrolne polegające na opracowaniu i wprowadzeniu procedury regulowania zobowiązań** zostało zrealizowane.

6. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na terminowym regulowaniu zobowiązań.

Stan zobowiązań Instytutu na 31 grudnia 2023 r., na 31 grudnia 2024 r. oraz na 30 września 2025 r. przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 5. Wysokość zobowiązań w podziale na wymagalne i niewymagalne (kwoty podane w złotych).

Rodzaj zobowiązań	Stan na 31.12.2023 r.	Stan na 31.12.2024 r.	Stan na 30.09.2025 r.
Wymagalne, w tym:	20.460.370,00	29.106.273,00	38.868.746,00
publicznoprawne	0,00	0,00	0,00
cywilnoprawne	20.460.370,00	29.106.273,00	38.868.746,00
Niewymagalne, w tym:	277.373.270,00	299.636.493,00	339.820.408,00
publicznoprawne	85.178.773,00	80.512.064,00	76.927.178,00
cywilnoprawne	192.194.497,00	219.124.429,00	262.893.230,00
Ogółem⁴⁶	297.833.640,00	328.742.766,00	378.689.154,00

⁴⁵ Pismo z 25 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.12.2025.

⁴⁶ Dane zawarte w tabeli prezentują informacje przekazane przy piśmie z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że Instytut posiadał zobowiązania wymagalne i w okresie objętym kontrolą ich wysokość znacznie wzrosła. Przy czym zgodnie z wyjaśnieniami⁴⁷, Instytut nie posiadał wymagalnych zobowiązań publicznoprawnych, tj. ani w stosunku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ani Urzędu Skarbowego, jak również wobec PFRON.

Zobowiązania wymagalne dotyczyły przede wszystkim zakupu leków i materiałów medycznych oraz sprzętu i aparatury medycznej, jak również zużycia energii, gazu i wody, a także zakupu usług obcych, tj. remontowych, transportowych czy medycznych. Dodatkowo na 31 grudnia 2024 r. pojawiły się zobowiązania wymagalne wobec pracowników. Zgodnie z wyjaśnieniami⁴⁸, ww. zobowiązania wymagalne wynikały z niewypłacenia w terminie wskazanym w Regulaminie wynagradzania premii zadaniowych za miesiąc grudzień 2024 r.

W kwestii zobowiązań niewymagalnych, jak wynika z tabeli nr 5, nastąpił spadek w zakresie zobowiązań publicznoprawnych, wynikający z terminowo obsługiwanych układów ratalnych z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Równocześnie jednak wzrósł poziom zobowiązań cywilnoprawnych, co spowodowane było, zgodnie z wyjaśnieniami⁴⁹:

- wzrostem zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek podyktowanym koniecznością zachowania płynności finansowej, zmianą mechanizmu rozliczania świadczeń z NFZ oraz rozliczania rezydentur,
- wzrostem zobowiązań z tytułu zakupu leków i materiałów medycznych wynikającym ze wzrostu ich cen, zwiększonego zaangażowania w wysokokosztowe programy lekowe oraz możliwością rozliczania leków stosowanych w chemioterapii i programach lekowych tylko w ilościach zużytych dla pacjenta,
- wzrostem zobowiązań wobec pracowników spowodowanym zwiększeniem minimalnego wynagrodzenia,
- wzrostem pozostałych zobowiązań cywilnoprawnych wynikających z realizacji inwestycji pn. „Utrzymanie możliwości świadczenia usług oraz zapewnienie ustawowego bezpieczeństwa dla pacjentów ICZMP poprzez dostosowanie Instytutu do ochrony przeciwpożarowej” oraz programu inwestycyjnego pn. „Utworzenie kompleksu Intensywnej Terapii w ICZMP w Łodzi”.

Instytut, według wyjaśnień⁵⁰, dokładał wszelkich starań, aby jak najwięcej zobowiązań uregulować w terminach wynikających z przepisów prawa oraz zawartych umów. Według wyjaśnień⁵¹, Instytut aktywnie zarządzał płynnością finansową, poprzez negocjowanie z dostawcami dłuższych terminów płatności oraz spłaty zadłużenia w ratach. Wdrożono także w życie refinansowanie zobowiązań wymagalnych długoterminowym długiem, co oznaczało zaciągnięcie długoterminowego kredytu w celu zaspokojenia potrzeb wierzycieli oraz uniknięcia odsetek czy kosztów sądowych, wynikających z przeterminowania płatności wobec dostawców. Podjęte działanie było łatwiejsze w bieżącej obsłudze niż nawarstwione zobowiązania i ich potencjalne koszty. Terminowo zostały uregulowane zobowiązania wobec pracowników, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych czy Urzędu Skarbowego, ale także te wynikające z korzystania z mediów, jak również te, w stosunku do których zawarto układy ratalne, porozumienia i ugody.

Instytut posiadał harmonogram płatności za lata 2023-2025 rozłożonych na raty zgodnie z podpisanymi ugodami, umowami, porozumieniami, jak również uzgodnieniami telefonicznymi czy mailowymi. Dotyczyły one przede wszystkim dostaw leków i jednorazowego sprzętu medycznego. Na skutek ww. działań spłacono w 2023 r. kwotę

⁴⁷ Pismo z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

⁴⁸ Pismo z 25 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.12.2025.

⁴⁹ Pismo z 25 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.12.2025.

⁵⁰ Pismo z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

⁵¹ Pismo z 25 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.12.2025.

w wysokości 27.038.333,86 zł, w 2024 r. kwotę 64.234.820,05 zł, a do 30 września 2025 r. – kwotę 73.018.087,36 zł oraz uzyskano umorzenie odsetek w wysokości: w 2023 r. – 88.189,93 zł, w 2024 r. – 88.995,34 zł, do 30 września 2025 r. – 155.598,96 zł.

Pomimo podejmowanych działań, Instytut poniósł dodatkowe koszty związane z nieterminowym regulowaniem zobowiązań, co szczegółowo wykazano w tabeli nr 6.

Tabela nr 6. Koszty nieterminowego regulowania zobowiązań (kwoty podane w złotych)⁵².

Rodzaj kosztu	31.12.2023 r.	31.12.2024 r.	30.09.2025 r.
Odsetki od nieterminowego regulowania zobowiązań	1.455.753,49	1.171.126,51	979.591,18
Rekompensata za koszty odzyskiwania należności	29.801,10	118.832,30	141.128,18
Koszty postępowań sądowych:			
z tytułu dostaw i usług	76.296,90	37.354,00	35.958,00
z tytułu niezrealizowanych podwyżek wynagrodzeń	94.500,00	151.676,44	72.287,84
Koszty egzekucyjne	12.083,39	706,78	518,40

W wyjaśnieniach⁵³, Instytut wskazał jako przyczyny nieterminowego regulowania zobowiązań w latach 2023-2024, m.in.:

- złożenie do NFZ wniosków o rozliczenie indywidualne, tj. 355 w 2023 r. i 417 w 2024 r., z których odpowiednio 91 i 95 rozpatrzono negatywnie oraz nieakceptowanie przez NFZ kosztów pozamedycznych i części kosztów personelu, w przypadku wniosków o zwrot kosztów, co spowodowało straty w wysokości odpowiednio 2.500.000,00 zł i 3.292.128,00 zł;
- podejście do podmiotów leczniczych o różnych stopniach referencyjności, tj. nieotrzymywanie wyższych przychodów przez podmioty o najwyższym stopniu referencyjności za wykonywanie tych samych świadczeń zdrowotnych, co szpitale o pierwszym lub drugim stopniu referencyjności;
- zróżnicowana wycena tych samych świadczeń zdrowotnych, również w różnych oddziałach NFZ;
- rozliczanie leków stosowanych w chemioterapii i programach lekowych tylko w zakresie ilości wykorzystanej przez pacjenta, wskutek czego Instytut finansował leki niewykorzystane w trakcie terapii i podlegające utylizacji;
- nierówne traktowanie aptek i podmiotów leczniczych w zakresie refundacji leków, tj. NFZ pokrywał koszty refundacji leków w aptekach nie później niż 15 dni po otrzymaniu zestawienia, natomiast w przypadku podmiotów leczniczych – po zakończonym miesiącu, a w przypadku realizacji nadwykonań – po zakończonym kwartale;
- rozliczenie przez NFZ nadwykonań po zakończonym kwartale;
- pokrywanie przez Instytut kosztów leczenia pacjentów wymagających hospitalizacji powyżej 30 dni.

Biorąc pod uwagę powyższe, **zalecenie pokontrolne polegające na terminowym regulowaniu zobowiązań uznano za zrealizowane w części.**

⁵² Dane zawarte w tabeli prezentują informacje przekazane przy piśmie z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

⁵³ Pismo z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

7. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na zintensyfikowaniu działań celem dążenia do wyeliminowania ryzyka wystąpienia należności wymagalnych.

W Instytucie, Zarządzeniem Nr 88/2020 Dyrektora ICZMP z 22 grudnia 2020 r., została wprowadzona procedura windykacji należności. Bieżącą kontrolę realizacji należności przypisano Sekcji Ekonomiczno-Finansowej. W powyższej procedurze wskazano formę kontaktów z dłużnikami, przesłanki do wszczęcia procedury windykacji w drodze postępowania sądowego oraz wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Stan należności Instytutu na 31 grudnia 2023 r., na 31 grudnia 2024 r. oraz na 30 września 2025 r. przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 7. Stan należności w podziale na wymagalne i niewymagalne (kwoty podane w złotych).

Stan na:	Ogółem ⁵⁴	W tym:	
		wymagalne	niewymagalne
31.12.2023 r.	49.153.585,46	471.614,32	48.681.971,14
31.12.2024 r.	46.112.063,58	1.188.489,06	44.923.574,52
30.09.2025 r.	45.377.859,84	4.311.202,18	41.066.657,66

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że Instytut nie wyeliminował występowania należności wymagalnych. W okresie objętym kontrolą ich wysokość wzrosła. Zgodnie z wyjaśnieniami⁵⁵, znaczną grupę powstałych należności wymagalnych stanowiły rozrachunki z odbiorcami, zarówno firmami, jak i osobami fizycznymi, a także z dostawcami leków i materiałów. Z kolei w przypadku należności niewymagalnych największą grupę stanowiły rozliczenia z NFZ i rozrachunki z odbiorcami Instytutu.

Zgodnie z wyjaśnieniami Instytutu⁵⁶, do podstawowych przyczyn wzrostu należności wymagalnych należały: opóźnienie w uregulowaniu refundacji za wynagrodzenia rezydentów, leczenie nieubezpieczonych, w tym obcokrajowców, kary umowne z tytułu nieprawidłowej realizacji postanowień zawartej umowy na usługę zapewnienia całonocnej obsługi w zakresie żywienia pacjentów.

Instytut na bieżąco prowadził monitoring stanu należności poprzez comiesięczną weryfikację i analizę poszczególnych kont rachunkowych. Zgodnie z wyjaśnieniami⁵⁷, proces ten polegał na uzgadnianiu kont należności i ustaleniu braku terminowych wpłat.

W przypadku stwierdzenia nieterminowego regulowania należności, Instytut podejmował przede wszystkim działania polubowne tj. kontakt telefoniczny lub mailowy z kontrahentem, w celu przypomnienia o terminie płatności. W przypadku braku reakcji, wysłano wezwanie do zapłaty ze wskazaniem wysokości długu oraz terminu płatności. W razie braku reakcji ze strony dłużnika na ww. wezwanie, rozpoczynano procedurę windykacji należności w drodze postępowania sądowego. W sytuacjach wyjątkowych, na wniosek dłużnika, dochodziło również do rozłożenia długu na raty.

Szczegółowe dane w zakresie windykacji należności, wskazano w poniższej tabeli.

Tabela nr 8. Windykacja należności w okresie 2023-30 września 2025 r. (kwoty podane w złotych).

Rodzaj działania	2023 r.		2024 r.		3 kwartały 2025 r.	
	Kwota należności	Kwota wyegzekwowana	Kwota należności	Kwota wyegzekwowana	Kwota należności	Kwota wyegzekwowana
Wezwania do zapłaty	1.374.691,50	664.839,00	1.464.845,30	406.685,28	811.074,48	298.339,05

⁵⁴ Dane zawarte w tabeli prezentują informacje przekazane przy piśmie z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

⁵⁵ Pismo z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

⁵⁶ Pismo z 25 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.12.2025.

⁵⁷ Pismo z 17 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.6.2025.

Postępowania sądowe	292.615,28	22.210,83	351.043,31	159.161,70	532.437,20	105.231,62
Inne (ugody, porozumienia)	102.509,70	21.888,98	65.877,40	141.734,24	24.396,10	32.468,49
Łącznie	1.769.816,48	708.938,81	1.881.766,01	707.581,22	1.367.907,78	436.039,16

Procedury postępowania z należnościami były realizowane na bieżąco i w następstwie prowadzonych działań wyegzekwowano należne środki w łącznej wysokości 1.852.559,19 zł, które stanowiły około 37% łącznej kwoty należności. Jednakże podjęte przez Instytut działania nie doprowadziły do wyeliminowania ryzyka wystąpienia należności wymagalnych, które w okresie objętym kontrolą wzrosły w stosunku do lat 2020-2021. Co więcej, procentowy udział kwot wyegzekwowanych względem kwoty należności z roku na rok był coraz niższy, zatem windykacja należności z roku na rok była coraz mniej skuteczna.

Biorąc pod uwagę powyższe, **zalecenie pokontrolne polegające na zintensyfikowaniu działań celem dążenia do wyeliminowania ryzyka wystąpienia należności wymagalnych uznano za niezrealizowane, co oceniono negatywnie.**

8. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegająca na podjęciu działań zmierzających do zwiększenia przychodów z tytułu działalności naukowej.

Instytut przedstawił zestawienie zawierające dane dotyczące faktycznie osiągniętych przychodów z tytułu działalności naukowej w okresie objętym kontrolą⁵⁸.

Tabela nr 9. Przychody z tytułu działalności naukowej (kwoty podane w złotych).

Źródło przychodów	31.12.2023 r.	31.12.2024 r.	30.09.2025 r.
Przychody z tytułu działalności naukowej, w tym:			
badania kliniczne komercyjne	1.941.660,81	2.439.482,47	1.367.777,26
badania kliniczne niekomercyjne	75.339,42	195.319,28	3.543,12
przychody dotyczące komisji bioetycznej	282.795,28	172.500,00	144.000,00
przychody z tytułu umów i dotacji przekazanych przez MNiSW/MEN	5.512.975,04	6.884.374,75	2.768.086,34
przychody w związku z prowadzoną działalnością podstawową (np. ze sprzedaży wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know - how, związanego z tymi wynikami: patentów, praw ochronnych oraz licencji na stosowanie wynalazków, wzorów użytkowych itp.; prac wdrożeniowych w tym nadzoru autorskiego, produkcji urządzeń i aparatury oraz innej produkcji lub usług)	0,00	0,00	0,00
RAZEM	7.812.770,55	9.691.676,50	4.283.406,72
PRZYCHODY OGÓŁEM:	591.045.780,74	710.809.817,77	557.248.238,85

Z przeprowadzonej analizy danych dotyczących przychodów z tytułu działalności naukowej wynika, że w badanym okresie głównym źródłem finansowania tej działalności były przychody z tytułu umów i dotacji przekazywanych przez MNiSW/MEN. W 2023 r. przychody te wyniosły 5.512.975,04 zł, w 2024 r. wzrosły do poziomu 6.884.374,75 zł, natomiast według stanu na 30 września 2025 r. ukształtowały się na poziomie 2.768.086,34 zł. Spadek wartości w 2025 r. wynikał z niepełnego okresu sprawozdawczego.

Istotną pozycję w strukturze przychodów stanowiły również przychody z badań klinicznych komercyjnych, które w 2023 r. wyniosły 1.941.660,81 zł, a w 2024 r. wzrosły do kwoty 2.439.482,47 zł. Według stanu na 30 września 2025 r. przychody z tego tytułu wyniosły 1.367.777,26 zł, co wskazuje na utrzymanie znaczącego udziału tej kategorii w finansowaniu działalności naukowej Instytutu. Przychody z badań klinicznych niekomercyjnych miały natomiast charakter marginalny i cechowały się dużą zmiennością – od 75.339,42 zł w 2023 r., przez 195.319,28 zł w 2024 r., do 3.543,12 zł według stanu na 30 września 2025 r.

⁵⁸ Pismo z 31 grudnia 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.20.2025.

Przychody dotyczące komisji bioetycznej w analizowanym okresie wykazywały tendencję spadkową – z poziomu 282.795,28 zł w 2023 r. do 172.500,00 zł w 2024 r. oraz 144.000,00 zł według stanu na 30 września 2025 r.

Jednocześnie należy wskazać, że w całym analizowanym okresie Instytut nie uzyskiwał przychodów w związku z prowadzoną działalnością podstawową, obejmującą m.in. sprzedaż wyników badań naukowych i prac rozwojowych, praw ochronnych, licencji, know-how ani produkcji aparatury lub świadczenia usług wdrożeniowych.

Łączne przychody z tytułu działalności naukowej wyniosły: 7.812.770,55 zł w 2023 r., 9.691.676,50 zł w 2024 r. oraz 4.283.406,72 zł według stanu na 30 września 2025 r. Dane te wskazują na wzrost przychodów w 2024 r. w stosunku do roku poprzedniego, przy jednoczesnej wysokiej zależności Instytutu od finansowania zewnętrznego pochodzącego z dotacji i umów z MNiSW/MEN.

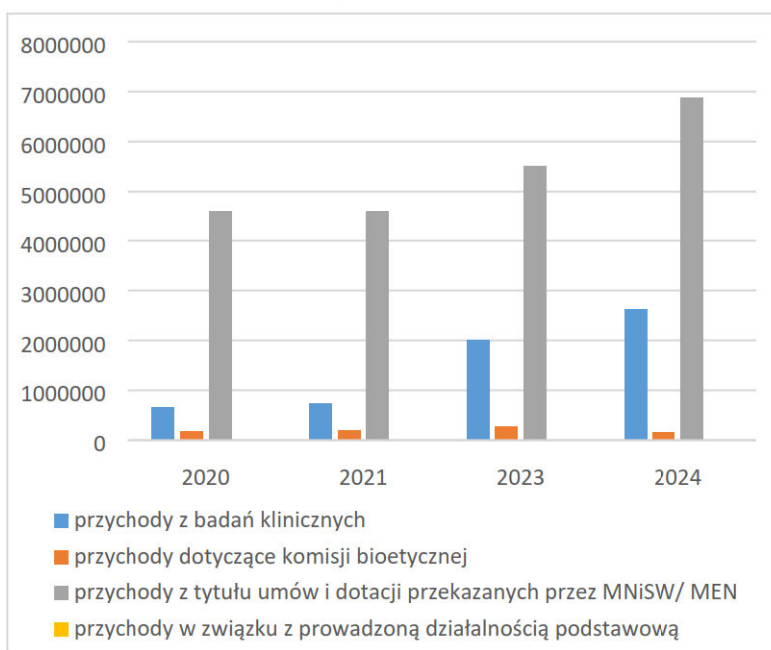
Udział przychodów z tytułu działalności naukowej w przychodach ogółem Instytutu pozostawał na relatywnie niskim poziomie. W 2023 r. przychody z działalności naukowej w wysokości 7.812.770,55 zł stanowiły około 1,32% przychodów ogółem Instytutu, które wyniosły 591.045.780,74 zł.

W 2024 r. odnotowano wzrost nominalnej wartości przychodów z działalności naukowej do 9.691.676,50 zł, co przełożyło się na nieznaczne zwiększenie ich udziału w przychodach ogółem do poziomu około 1,36%, przy przychodach ogółem wynoszących 710.809.817,77 zł.

Według stanu na 30 września 2025 r. przychody z działalności naukowej wyniosły 4.283.406,72 zł i stanowiły około 0,77% przychodów ogółem Instytutu, które ukształtowały się na poziomie 557.248.238,85 zł. Należy wskazać, że niższa wartość procentowa wynika z niepełnego okresu sprawozdawczego.

Powyższe dane wskazują, że pomimo wzrostu wartości przychodów z działalności naukowej w okresie objętym kontrolą, ich udział w strukturze przychodów ogółem Instytutu nadal kształtuje się na niskim poziomie i nie stanowi istotnego źródła finansowania działalności Instytutu.

Wykres nr 1. Porównanie przychodów z tytułu działalności naukowej wykazane w trakcie poprzedniej kontroli z przychodami osiągniętymi w okresie objętym kontrolą.

Wykres przedstawia porównanie przychodów z tytułu działalności naukowej Instytutu w dwóch okresach kontrolnych, tj. w latach 2020–2021 objętych poprzednią kontrolą oraz w latach 2023–2024 objętych obecną kontrolą.

W latach 2020–2021 głównym źródłem przychodów były środki z tytułu umów i dotacji przekazywanych przez MNiSW/MEiN, które w 2020 r. wyniosły około 4.600.000 zł, a w 2021 r. utrzymały się na zbliżonym poziomie. Przychody z badań klinicznych w tym okresie miały relatywnie niższą wartość i kształtowały się na poziomie około 700.000 zł rocznie, natomiast przychody dotyczące komisji bioetycznej miały charakter marginalny. W latach 2020–2021 Instytut nie uzyskiwał przychodów w związku z prowadzoną działalnością podstawową.

W okresie objętym obecną kontrolą, tj. w latach 2023–2024, odnotowano wyraźny wzrost przychodów z tytułu działalności naukowej. Przychody z umów i dotacji przekazywanych przez MNiSW/MEN wzrosły z poziomu około 5.500.000 zł w 2023 r. do około 6.900.000 zł w 2024 r. Jednocześnie istotnie wzrosły przychody z badań klinicznych, które zwiększyły się z około 2.000.000 zł w 2023 r. do około 2.600.000 zł w 2024 r. Przychody dotyczące komisji bioetycznej w tym okresie pozostawały na relatywnie niskim poziomie, a przychody z działalności podstawowej nie wystąpiły również w latach 2023–2024.

Dane zaprezentowane na wykresie wskazują na istotny wzrost skali działalności naukowej Instytutu w okresie objętym obecną kontrolą w porównaniu do okresu poprzedniej kontroli, przy utrzymaniu podobnej struktury źródeł przychodów, z dominującym udziałem środków pochodzących z umów i dotacji MNiSW/MEN.

Analiza danych dotyczących przychodów z tytułu działalności naukowej wskazuje, że w okresie objętym kontrolą Instytut podjął działania skutkujące zwiększeniem poziomu tych przychodów w porównaniu z okresem poprzedniej kontroli. W latach 2023–2024 nastąpił istotny wzrost łącznych przychodów z działalności naukowej, w szczególności w zakresie przychodów z tytułu umów i dotacji przekazywanych przez MNiSW/MEN oraz przychodów z badań klinicznych.

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, że zalecenie pokontrolne **zostało zrealizowane w części**.

9. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na kontynuowaniu działań w zakresie wzmocnienia działalności naukowej Instytutu.

Instytut podejmował działania zmierzające do pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów badawczych. Działania te były prowadzone w szczególności w kontekście przygotowań do ewaluacji działalności naukowej w dyscyplinie nauki medyczne za okres 2022–2025 oraz miały na celu utrzymanie przyznanej Instytutowi kategorii naukowej A.

Instytut prowadził systematyczne działania organizacyjne i analityczne, obejmujące m.in. weryfikację liczby pracowników podlegających ewaluacji, monitorowanie prawidłowości danych wprowadzanych do systemów POL-on i PBN⁵⁹, analizę dorobku publikacyjnego oraz identyfikację potencjalnych ryzyk związanych z niespełnieniem kryteriów ewaluacyjnych. Podejmowano również działania mające na celu motywowanie pracowników naukowych do pozyskiwania środków zewnętrznych oraz ochrony własności intelektualnej, w tym poprzez wsparcie procesów zgłoszeń patentowych.

W latach 2022–2025 Instytut uzyskał finansowanie projektów badawczych zarówno ze źródeł krajowych, jak i zagranicznych. Spośród 18 projektów wprowadzonych do systemu POL-on, 9 projektów spełniało kryteria punktowane w ramach ewaluacji działalności naukowej. W pierwszym półroczu 2025 r. Instytut uzyskał decyzję Komisji Europejskiej o przyznaniu środków na realizację międzynarodowego projektu „City&Heart”. Ponadto w latach 2023–2025 Instytut pozyskał trzy granty w ramach

⁵⁹ Polska Bibliografia Naukowa.

programu Horyzont Europa oraz rozpoczął realizację projektu finansowanego z Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Działania podejmowane przez Instytut w celu zwiększenia przychodów z działalności naukowej obejmowały również zmiany organizacyjne, w tym utworzenie wyspecjalizowanej jednostki ukierunkowanej na rozwój komercyjnych badań klinicznych, w szczególności w ramach Onkologicznego Centrum Badań Klinicznych. Wprowadzono także nowy system oceny pracowników naukowych oraz system motywacyjny uzależniający poziom finansowania działalności naukowej klinik i zakładów od osiągnięć publikacyjnych oraz pozyskanych środków zewnętrznych.

Instytut prowadził zarówno badania komercyjne, jak i badania niekomercyjne. Dane za lata 2023–30 września 2025 r. wskazują na spadek udziału badań niekomercyjnych w ogólnej liczbie realizowanych badań, z poziomu około 50% w 2023 r. do 25% w 2024 r. oraz 29% w 2025 r. Przyczyną tej zmiany był przede wszystkim dynamiczny wzrost liczby badań komercyjnych realizowanych w nowopowstałym Onkologicznym Centrum Badań Klinicznych. W zestawieniach uwzględniono również badania realizowane w ramach projektów naukowych oraz grantów wewnętrznych.

Instytut wykazał znaczący dorobek naukowy i twórczy. W latach 2022–30 września 2025 r. opublikowano łącznie 484 prace naukowe punktowane przez MNiSW, w tym 428 publikacji posiadających Impact Factor, o łącznej wartości IF wynoszącej 2.033,808 oraz łącznej punktacji MNiSW 48.905 punktów. W okresie 2023–30 września 2025 Instytut zgłosił do ochrony patentowej cztery wynalazki z obszaru kardiologii i genetyki, z czego jeden wynalazek uzyskał w 2024 r. patent krajowy.

W zakresie wdrażania wyników badań naukowych i prac rozwojowych Instytut podejmował działania polegające m.in. na organizacji konkursów na granty wewnętrzne, wyznaczaniu kierunkowych tematów badawczych oraz rozwijaniu współpracy krajowej i międzynarodowej z jednostkami naukowymi oraz partnerami gospodarczymi.

Instytut prowadził monitoring efektywności działalności naukowej w wymiarze strategicznym i ewaluacyjnym. Monitoring strategiczny realizowany był w oparciu o Plan strategiczny na lata 2025–2028, natomiast monitoring ewaluacyjny obejmował cykliczną ocenę dorobku pracowników naukowych, uwzględniającą publikacje, projekty badawcze, pozyskane środki finansowe, patenty oraz aktywność dydaktyczną i organizacyjną.

Instytut opracował i wdrożył dokumenty strategiczne ukierunkowane na rozwój działalności naukowej oraz zwiększanie przychodów z tego tytułu, w tym Perspektywiczne Kierunki Działalności Naukowej, Rozwojowej i Wdrożeniowej na lata 2022–2032 oraz Kierunkowy Plan Tematyczny Badań Naukowych i Prac Rozwojowych na lata 2025–2027.

Jednocześnie Instytut wskazał na występowanie barier utrudniających zwiększanie przychodów z działalności naukowej, wynikających głównie z uwarunkowań systemowych funkcjonowania instytutów badawczych. Obowiązujący system oceny działalności naukowej oraz pracowników naukowych w ograniczonym stopniu sprzyjał podejmowaniu działań ukierunkowanych na wdrażanie wyników badań do praktyki gospodarczej, koncentrując się przede wszystkim na publikowaniu wyników badań, a nie na ich komercjalizacji. Skutkowało to mniejszą aktywnością w zakresie tworzenia patentów, innowacyjnych rozwiązań i know-how o potencjale wdrożeniowym, a jednocześnie generowało istotne koszty związane z publikowaniem wyników badań w wysoko punktowanych czasopismach zagranicznych.

Dodatkową barierę stanowiła ograniczona elastyczność publicznych form finansowania badań naukowych i prac rozwojowych, które nie zawsze były dostosowane do długofalowych celów rozwojowych i inwestycyjnych. W systemie finansowania widoczna była luka pomiędzy etapem badań naukowych i aplikacyjnych a fazą wdrożeniową, co utrudniało skuteczny transfer wiedzy i technologii do gospodarki. Ponadto, niewystarczające wsparcie instytucjonalne w zakresie tworzenia i utrzymywania

sieci współpracy, w szczególności o charakterze międzynarodowym, ograniczało możliwości rozwoju projektów badawczych oraz pozyskiwania środków zewnętrznych.

Instytut podejmował systemowe i wielokierunkowe działania na rzecz rozwoju i wzmocnienia działalności naukowej, obejmujące m.in. utrzymanie wysokiej kategorii naukowej A, zwiększanie dorobku publikacyjnego, aktywne pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na projekty badawcze, rozwój współpracy krajowej i międzynarodowej, wdrażanie systemów motywacyjnych dla pracowników naukowych oraz planowanie strategiczne działalności badawczej. Działania te **potwierdzają realizację zalecenia** oraz świadczą o konsekwentnym wzmacnianiu potencjału naukowego Instytutu.

10. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na bezwzględnym przestrzeganiu przepisów ustawy kominowej, w szczególności nieprzyznawaniu i niewypłaconiu dodatkowych środków finansowych osobom objętym ustawą kominową.

Wynagrodzenia Dyrektora oraz Zastępców zostały określone przez Ministra Zdrowia w aktach powołania na stanowiska, natomiast wynagrodzenie Głównego księgowego określił Dyrektor. W wyniku zbadania wysokości ww. wynagrodzeń w aspekcie przestrzegania przepisów określonych w ustawie kominowej, stwierdzono, że ustalając wynagrodzenia osób zarządzających Instytutem przestrzegano przepisów ww. ustawy.

Niezależnie od powyższego, ustalono, że:

- 1) Zastępcy Dyrektora ds. Finansowych wypłacono w październiku 2024 r. nagrodę jubileuszową w wysokości ██████████ zł brutto za 35 lat pracy;
- 2) Zastępcy Dyrektora ds. Administracji i Rozwoju przyznano, za zgodą Ministra Zdrowia, świadczenie dodatkowe z tytułu zatrudnienia w postaci dodatku do wynagrodzenia (w okresie objętym kontrolą), od 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2023 r., na podstawie § 2 ust. 1 pkt 6 oraz § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz trybu ich przyznawania¹⁵, dalej jako: „*Rozporządzenie ws. szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych*”, w wysokości ██████████ zł brutto miesięcznie, tj. zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy kominowej.

Jak wyjaśnił Instytut⁶⁰, Dyrektor Instytutu oraz Zastępcy Dyrektora nie wykonują dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy ani nie prowadzą działalności gospodarczej.

Dyrektor Instytutu, Zastępcy Dyrektora oraz Główny księgowy podpisali umowy o zakazie konkurencji.

Dyrektor Instytutu oraz Zastępcy Dyrektora nie byli zatrudnieni na innych stanowiskach w ICZMP.

Wobec powyższego, zalecenie pokontrolne uznaje się za **zrealizowane**.

11. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na wyegzekwowaniu nienależnie wypłaconych środków na rzecz Dyrektora Instytutu, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Zaleceniem pokontrolnym zobowiązano Instytut do wyegzekwowania nienależnie wypłaconych środków na rzecz Dyrektora Instytutu.

Instytut wyjaśnił, iż zwracał się do Dyrektora Instytutu o zwrot nienależnie wypłaconych środków, wskazując jednocześnie, że do chwili obecnej środki te nie zostały zwrócone. Instytut nie przedłożył dokumentów potwierdzających podjęcie czynności zmierzających do wyegzekwowania należności.

⁶⁰ Pismo z 18 listopada 2025 r. o znaku ICZMP.DE.091.10.2025 stanowiące odpowiedź na pismo z 6 listopada 2025 r. o znaku 6/ICZMP/2025.

Jednocześnie Instytut przedstawił argumentację prawną dotyczącą zasad wynagradzania kadry kierowniczej instytutu badawczego oraz finansowania dodatków związanych z realizacją szkolenia specjalizacyjnego lekarzy, wskazując na występowanie kolizji przepisów szczególnych zawartych w aktach prawnych rangi ustawowej. W ocenie Instytutu okoliczność ta uzasadnia brak zwrotu wyłaconych środków.

Należy jednak podkreślić, że przedstawienie odmiennej interpretacji przepisów prawa oraz wskazanie wątpliwości co do zasadności żądania zwrotu środków nie jest równoznaczne z wykonaniem zalecenia pokontrolnego. Zalecenie to miało charakter jednoznaczny i dotyczyło wyegzekwowania nienależnie wyłaconych środków, a więc podjęcia realnych, skutecznych i udokumentowanych działań zmierzających do odzyskania wskazanych kwot.

Instytut nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania nienależnie wyłaconych środków, takich jak wezwania do zapłaty, noty księgowe, decyzje wewnętrzne, opinie prawne, pisma procesowe bądź inne dokumenty świadczące o faktycznym i formalnym dochodzeniu roszczeń. Ponadto Instytut nie wykazał, aby podjął jakiegokolwiek działania o charakterze windykacyjnym lub prawnym, które mogłyby prowadzić do odzyskania należności, w szczególności czynności wykraczające poza samo zwrócenie się o dobrowolny zwrot środków.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że zalecenie pokontrolne **nie zostało zrealizowane, co oceniono negatywnie.**

12. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na bezwzględnym przestrzeganiu obowiązujących w Instytucie regulacji wewnętrznych z zakresu zamówień publicznych, tj.: Regulaminu udzielania zamówień o wartości poniżej 30.000 euro⁶¹ oraz Regulaminu udzielania zamówień o wartości poniżej 130.000 zł.

W kontrolowanym okresie procedurę wewnętrzną z zakresu udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej 130.000 zł regulowało Zarządzenie Nr 1/2022 Dyrektora ICZMP w sprawie wprowadzenia Zasad postępowania w Instytucie "Centrum Zdrowia Matki Polki" w zakresie udzielania zamówień klasycznych na usługi, dostawy lub roboty budowlane, których wartość jest niższa niż kwota 130.000,00 złotych - w związku z wyłączeniem ich z reżimu ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych na podstawie art. 2 ust 1 pkt. 1 tej ustawy, oraz postępowania podczas realizacji ustawowych wyłączeń ze stosowania ustawy dla zamówień, o których mowa w art. 9 - 1 4 ustawy z dnia 11 września 2019 roku⁶².

⁶¹ W okresie objętym kontrolą obowiązywała ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, w związku z czym regulaminy dotyczące zakupów o wartościach poniżej/powyżej 30.000 euro były nieaktualne. Biorąc pod uwagę powyższe, kontrola skupiła się na regulaminach wewnętrznych opracowanych na podstawie ww. ustawy.

⁶² Weszło w życie 14 marca 2022 r.

Na podstawie przedłożonych zestawień dokonanych zakupów towarów i usług o wartości poniżej 130.000 zł, dokonano wyboru próby. Szczegółowemu badaniu poddano 10 postępowań⁶³.

Przy czym, według wyjaśnień nadesłanych przez Instytut⁶⁴ do przekazanych danych wkradła się oczywista omyłka i zakup oznaczony jako ZPN/Z/15/2025 powinien być oznaczony jako ZPN/Z/015/2025 bowiem jest to tożsame zamówienie.

Stosownie do § 5 Regulaminu udzielania zamówień klasycznych stanowiącego załącznik do ww. Zarządzenia, zamówienia powinny być poprzedzone pisemnym wnioskiem o wyrażenie zgody na udzielenie zamówienia, zgodnym z treścią załącznika Nr 1 do Regulaminu, skierowanym do Kierownika Zamawiającego. Analiza dokumentacji wskazuje, że wszystkie wybrane do próby zakupy były poprzedzone *Wnioskiem o wyrażenie zgody na udzielenie zamówienia poniżej 130 000zł* uzyskany pisemną aprobatę Kierownika Zamawiającego na zaciągnięcie zobowiązania finansowego.

Stosownie do § 6.1 Regulaminu udzielania zamówień klasycznych stanowiącego załącznik do ww. Zarządzenia, udzielenie zamówienia winno być poprzedzone wystaniem zaproszenia do złożenia oferty skierowanym do **nie mniej niż trzech** wykonawców wyłonionych z przeprowadzonego wcześniej sondażu rynkowego, tj. w liczbie zapewniającej konkurencję. Analiza postępowań wybranych do próby wskazuje, że część z nich była poprzedzona pisemnymi zaproszeniami do składania ofert na wykonanie usług/dostaw do co najmniej trzech wykonawców⁶⁵ przekazywanymi mailowo, a zatem zgodnie z ww. regulacjami. Natomiast jeden zakup⁶⁶ został przeprowadzony w oparciu o negocjacje z jednym wykonawcą, co dopuszcza § 6.4 ww. Regulaminu.

Z wykonawcami zawarto pisemne umowy, co realizuje obowiązek wynikający z § 8. 2

⁶³ DKiP/2/2022 (Usługi polegające na doradztwie w zakresie ochrony danych osobowych, tj. pełnieniu funkcji Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Dział Kadr i Płac), DKiP/2/2023 (Usługi polegające na doradztwie w zakresie ochrony danych osobowych, tj. pełnieniu funkcji Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz doradztwie w zakresie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji, tj. pełnieniu funkcji Pełnomocnika ds. SZBI, Dział Kadr i Płac), DKiP/1/2024 (Usługi polegające na doradztwie w zakresie ochrony danych osobowych, tj. pełnieniu funkcji Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz doradztwie w zakresie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji, tj. pełnieniu funkcji Pełnomocnika ds. SZBI, Dział Kadr i Płac), ICZMP.TDI.231.1.2025.BP (Rozszerzenie gwarancji serwery ██████ Sekcja Informatyki), 5a/2023 (Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna wraz z technologią medyczną rozbudowy i remontu Kliniki Neurologii Rozwojowej i Epileptologii Instytutu CZMP oraz Kliniki Neurochirurgii Instytutu CZMP, Sekcja ds. Programów Infrastrukturalnych), 1/2024 (Usługa wykonania Programu Funkcjonalno-Użytkowego dla zadania Przebudowa powierzchni na potrzeby utworzenia Ośrodka ECMO wraz z kompleksem Intensywnej Terapii, przebudową pracowni Diagnostyki Obrazowej, Stacji Dializ, Kliniki Otolaryngologii, Okulistyki oraz powierzchni obsługi pacjenta wraz z dostosowaniem Programu Funkcjonalno-Użytkowego opracowanego dla zadania Budowa Bloku Operacyjnego Pediatrycznego wraz z Centralną Sterylizatornią w celu stworzenia spójnej koncepcji inwestycji pn. „Utworzenie kompleksu Intensywnej Terapii w ”ICZMP w Łodzi”, zapewniającej optymalną integrację wszystkich objętych przedsięwzięciem powierzchni, Sekcja ds. Programów Infrastrukturalnych), poz. 285 (TOMOGRAM ██████ Sekcja Zarządzania Sprzętem Medycznym) – wniosek o nr SAM/347/2024, ZPN/Z/15/2025 (pościel dla pacjentów, nici, gumy itp., Dział Zaopatrzenia), ZPN/Z/015/2025 (pościel dla pacjentów, nici, gumy itp., Dział Zaopatrzenia), ZPN/Z/13/2025 (etykiety samoprzylepne, Dział Zaopatrzenia).

⁶⁴ Pismo z 26 listopada 2025 r. o znaku CZMP.DE.091.13.2025.

⁶⁵ Dot. DKiP/2/2022, DKiP/2/2023, DKiP/1/2024, 5a/2023.

⁶⁶ Dot. ICZMP.TDI.231.1.2025.BP.

Regulaminu udzielania zamówień klasycznych, z kolei 2 postępowania⁶⁷, stanowiące jednostkowe dostawy związane z zabezpieczeniem bieżącej obsługi Instytutu nieprzekraczające kwoty 40.000 zł netto, nie zostały poprzedzone pisemnymi zaproszeniami do składania ofert na wykonanie dostaw i zostały udokumentowane fakturami, zgodnie z brzmieniem § 9.1 i § 9.2 Regulaminu udzielania zamówień klasycznych.

W przypadku zamówienia usługi w zakresie naprawy sprzętu⁶⁸, na kwotę 180.500 zł netto⁶⁹, bezpodstawnie zastosowano Regulamin udzielania zamówień klasycznych. Z uwagi na przekroczenie kwoty 130.000 zł, powinno być przeprowadzone postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷⁰.

Biorąc pod uwagę, że analizie został poddany jedynie sposób przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości poniżej 130.000 zł, należy stwierdzić, że co do zasady, Instytut **zrealizował** zalecenia pokontrolne.

13. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na opracowaniu i wprowadzeniu jednolitych tekstów, obowiązujących w Instytucie, regulacji wewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem Regulaminu Organizacyjnego, zasad (polityki) rachunkowości.

W toku poprzedniej kontroli stwierdzono, że zapisy Regulaminu pracy, zasad (polityki) rachunkowości, Regulaminu Organizacyjnego i Regulaminu wynagradzania były nieczytelne z uwagi na ich wielokrotne nowelizacje.

Instytut wprowadził jednolity tekst Regulaminu pracy Zarządzeniem Nr 111/2025 Dyrektora Instytutu z 22 września 2025 r. oraz Zasad (polityki) rachunkowości Zarządzeniem Nr 91/2024 Dyrektora Instytutu z 29 listopada 2024 r. obowiązujące od 1 stycznia 2025 r.

Instytut wprowadził jednolity tekst Regulaminu wynagradzania pracowników Instytutu Zarządzeniem Nr 126/2025 Dyrektora Instytutu z dnia 3 grudnia 2025 r. z mocą obowiązywania od 17 grudnia 2025 r.

Regulamin Organizacyjny został wprowadzony Zarządzeniem Nr 11/2022 Dyrektora Instytutu z 25 lutego 2022 r. W okresie objętym kontrolą dokonano 10 zmian tego Regulaminu. Instytut nie wprowadził w drodze zarządzenia tekstu jednolitego Regulaminu Organizacyjnego, co utrudnia ustalenie jego aktualnego brzmienia.

Dopiero po zakończeniu czynności kontrolnych Instytut wprowadził Zarządzenie Nr 6/2026 Dyrektora Instytutu z dnia 26 stycznia 2026 r. w sprawie zmian w Regulaminie Organizacyjnym Instytutu oraz ogłoszenia tekstu jednolitego Regulaminu Organizacyjnego Instytutu z mocą obowiązywania od 2 lutego 2026 r.⁷¹.

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, że zalecenie pokontrolne **zostało zrealizowane**.

14. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na dokonaniu przeglądu obowiązujących w Instytucie regulacji wewnętrznych, tj. regulaminów, zarządzeń, instrukcji, procedur celem uaktualnienia i ewentualnego dostosowania ich do obowiązujących przepisów prawa, ze szczególnym uwzględnieniem Regulaminu pracy.

Instytut wyjaśnił, że dokonał przeglądu obowiązujących w Instytucie regulacji wewnętrznych oraz przedstawił wykaz dokumentów:

1) nowo wprowadzonych:

⁶⁷ Dot. ZPN/Z/015/2025, ZPN/Z/13/2025.

⁶⁸ Dot. poz. 285.

⁶⁹ 240.818,40zł brutto.

⁷⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.

⁷¹ Pismo Instytutu o znaku ICZMP. DE.091.21.2025 z 12 lutego 2026 r. zawierające zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego.

- Plan Równości Płci,
 - Standardy Ochrony Małoletnich w ICZMP,
 - Procedura Zgłaszanie nieprawidłowości oraz ochrona Sygnalistów PP/8.1 -ZO oraz aktualizacja,
 - Regulamin Kontroli Zarządczej,
 - Polityka Zarządzania Ryzykiem,
 - Regulamin przeprowadzania okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych Instytutu CZMP;
- 2) zaktualizowanych:
- Regulamin Organizacyjny,
 - Regulamin Pracy,
 - Polityka Rachunkowości i elektroniczny obieg faktur SEZAM,
 - Procedura Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem,
 - Procedura zbycia aktywów trwałych przez ICZMP w Łodzi,
 - Procedura PP/34 – CO Bezpieczna rekrutacja personelu, wchodzącej w skład Standardów Ochrony Małoletnich (SOM).

W toku poprzedniej kontroli wskazano na konieczność uporządkowania Regulaminu Pracy oraz wprowadzenia jego tekstu jednolitego, z uwagi na liczne zmiany i brak czytelności dokumentu. Instytut poinformował, że opracował tekst jednolity Regulaminu Pracy, który został wprowadzony Zarządzeniem Nr 111/2025 Dyrektora ICZMP z 22 września 2025 r. Regulamin Pracy zawierał regulacje odpowiadające wymaganiom określonym w art. 104¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy⁷².

Biorąc pod uwagę powyższe, zalecenie pokontrolne zostało uznane za **zrealizowane**.

15. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na opracowaniu i wprowadzeniu sformalizowanych procedur dotyczących rekrutacji pracowników, procesu szkoleń pracowników.

15.1. Opracowanie i wprowadzenie procedur dotyczących rekrutacji pracowników.

Instytut wprowadził sformalizowaną procedurę w zakresie rekrutacji pracowników:

- Zarządzenie Nr 79/2024 Dyrektora ICZMP z dnia 13 września 2024 r. w sprawie: wprowadzenia regulaminu określającego zasady i tryb zatrudnienia pracowników ICZMP;
- Zarządzenie Nr 94/2024 Dyrektora ICZMP z dnia 9 grudnia 2024 r. w sprawie: zmiany regulaminu określającego zasady i tryb zatrudnienia pracowników ICZMP.

Z analizy Regulaminu zatrudnienia ICZMP wynika, że określał on sformalizowane zasady i tryby prowadzenia rekrutacji pracowników, w tym szczegółowy przebieg otwartego i konkurencyjnego naboru oraz naboru wewnętrznego. Regulamin wskazywał również przypadki wyłączenia ze stosowania procedury naboru oraz wprowadzał odrębny tryb postępowania konkursowego dla stanowisk kierowniczych, naukowych i inżyniersko-technicznych.

15.2. Opracowanie i wprowadzenie procedur dotyczących procesu szkoleń pracowników.

Instytut wprowadził sformalizowane procedury w zakresie rekrutacji pracowników:

- Zarządzenie Nr 51/2024 Dyrektora ICZMP z dnia 28 maja 2024 r. w sprawie: powołania Zespołu koordynatorów ds. szkoleń wewnętrznych ICZMP w zakresie obowiązku realizacji elementów szkoleniowych przez lekarzy zgodnie z programami specjalizacji. Zespół został powołany do realizacji potrzeb szkoleniowych we wszystkich dziedzinach medycznych w ramach przyznanych akredytacji w ICZMP.
- Zarządzenie Nr 68/2025 Dyrektora ICZMP z dnia 28 lipca 2025 r. w sprawie: wprowadzenia procedury pn. „Podnoszenie kwalifikacji”.
Celem procedury było zapewnienie prawidłowego procesu organizacji podnoszenia

⁷² Dz. U. z 2025 r. poz. 277.

kwalifikacji przez pracowników i doskonalenia zawodowe pracowników medycznych, w tym, praktyk studentów kierunków medycznych; praktyk wakacyjnych i zawodowych pielęgniarek i położnych podległych Naczelnej Pielęgniarce, staży podyplomowych częstkowych lekarzy oraz szkoleń specjalizacyjnych lekarzy.

- Zarządzenie Nr 119/2025 Dyrektora ICZMP z dnia 31 października 2025 r. w sprawie: wprowadzenia procedury PP/04 – ZZ 5 Doskonalenia zawodowe pracowników ICZMP. Celem procedury było zapewnienie prawidłowej organizacji i realizacji zadań związanych z doskonaleniem zawodowym oraz ustawicznym rozwojem pracowników ICZMP, obejmującym szkolenia, kursy, warsztaty, konferencje, sympozja, seminaria, studia. Procedura miała także na celu zwiększenie efektywności pracy, aktualizację wiedzy i umiejętności pracowników, wspieranie indywidualnego rozwoju zawodowego oraz racjonalne wykorzystanie środków finansowych publicznych przeznaczonych na kształcenie.

Wobec powyższego, zalecenie pokontrolne uznaje się za **zrealizowane**.

16. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na podjęciu działań zmierzających do zapewnienia przejrzystości procesu zatrudniania na stanowiskach kierowniczych, poprzez rozdzielenie prowadzonych postępowań na stanowiska naukowe od postępowań związanych z pełnieniem funkcji kierowniczych.

16.1. Postępowania na stanowiska naukowe.

Instytut przeprowadził 36 postępowań konkursowych na stanowiska naukowe.

Na podstawie losowo dobranej próby kontrolnej⁷³ dokonano weryfikacji prawidłowości przeprowadzenia 8 postępowań.

Analiza przedłożonej dokumentacji wykazała, że procesy te były realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami Statutu Instytutu, z zachowaniem określonych procedur konkursowych.

W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień mogących wpływać na przejrzystość lub prawidłowość procesu zatrudniania pracowników naukowych.

16.2. Postępowania na stanowiska kierownicze.

Instytut przeprowadził 7 konkursów na stanowiska kierownicze. Kontrolni poddano 3 postępowania dotyczące stanowisk kierowniczych w Klinikach: Pediatrii, Immunologii i Nefrologii; Endokrynologii i Chorób Metabolicznych oraz Ortopedii i Traumatologii. W dwóch przypadkach postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, z zachowaniem rozdzielenia procedury zatrudnienia na stanowisko naukowe od procedury związanej z pełnieniem funkcji kierowniczej.

Jednocześnie stwierdzono jedno postępowanie, w którym konkurs obejmował zatrudnienie na stanowisku profesora z jednoczesnym pełnieniem funkcji kierownika kliniki. Choć postępowanie to zostało wszczęte przed okresem objętym kontrolą, to decyzja⁷⁴ w sprawie zatrudnienia oraz pełnienia funkcji kierowniczej została podjęta w okresie objętym kontrolą. Taki sposób prowadzenia postępowania nie zapewnia pełnego rozdzielenia procedur dotyczących stanowisk naukowych i funkcji kierowniczych, co pozostaje niezgodne z celem zalecenia pokontrolnego.

Instytut podejmował działania zmierzające do zwiększenia przejrzystości procesu zatrudniania poprzez wyodrębnienie postępowań konkursowych na stanowiska naukowe

⁷³ Do próby wybrano łącznie 8 postępowań konkursowych, po 2 – na stanowiska: asystent, adiunkt, profesor instytutu oraz profesor. Próba kontrolna stanowiła 22% wszystkich postępowań konkursowych.

⁷⁴ Uchwała Nr 99/2022 Rady Naukowej Instytutu z dnia 28 września 2022 r. w sprawie zaopiniowania kandydatury na stanowisko kierownika Kliniki Pediatrii, Immunologii i Nefrologii. Rada Naukowa wyraziła zgodę na objęcie stanowiska 1 stycznia 2023 r.

od postępowań związanych z pełnieniem funkcji kierowniczych. Działania te przyniosły efekty w odniesieniu do większości analizowanych postępowań, jednak nie zostały wdrożone w sposób konsekwentny we wszystkich przypadkach.

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, że zalecenie pokontrolne zostało **zrealizowane częściowo**.

17. Realizacja zalecenia pokontrolnego polegającego na zwiększeniu zatrudnienia w grupie pracowników naukowych.

17.1. Stan i struktura zatrudnienia.

Stan zatrudnienia w grupie pracowników naukowych wzrósł o 25% (z 52 do 65 osób) oraz o 15,56% w przeliczeniu na etaty (z 52,05 do 60,19 etatu), co oznacza wzrost odpowiednio o 13 osób oraz 8,14 etatu.

Tabela nr 10. Stan i struktura zatrudnienia w Instytucie.

Grupa zawodowa pracowników			Stosunek pracy							
			Stan na 1 stycznia 2023 r.		Stan na 31 grudnia 2023 r.		Stan na 31 grudnia 2024 r.		Stan na 30 września 2025 r.	
			Liczba osób	Wymiar w etatach	Liczba osób	Wymiar w etatach	Liczba osób	Wymiar w etatach	Liczba osób	Wymiar w etatach
Pracownicy naukowci	Mianowanie	Profesor	3	3,00	3	3,00	2	2,00	2	2,00
		Profesor instytutu	3	3,00	3	3,00	3	3,00	3	3,00
	Umowa o pracę	Profesor	12	12,00	13	13,00	17	17,00	17	17,00
		Profesor instytutu	12	11,30	15	14,07	19	16,22	21	18,72
		Adiunkt	18	17,75	17	15,35	19	18,43	20	16,83
		Asystent	4	5,00	4	4,75	2	1,55	2	2,65
	Ogółem		52	52,05	55	53,17	62	58,19	65	60,19
Pracownicy medyczni		1899	1839,66	1998	1933,48	2085	2020,15	2122	2055,25	
Pozostali pracownicy		553	549,75	581	576,30	599	591,70	605	599,65	
OGÓŁEM		2504	2441,46	2634	2562,95	2746	2670,04	2792	2715,09	

Z analizy stanu i struktury zatrudnienia wynika, że udział pracowników naukowych w ogólnej strukturze zatrudnienia wynosił odpowiednio: w 2023 r. – 2,09%; w 2024 r. – 2,26% a na 30 września 2025 r. – 2,33%.

Wzrost udziału pracowników naukowych od 1 stycznia 2023 r. do 30 września 2025 r. wyniósł 0,24 punktu procentowego. Oznacza to relatywny wzrost o około 12% w stosunku do wartości początkowej, co potwierdza konsekwentne zwiększanie udziału pracowników naukowych w strukturze kadrowej Instytutu, co należy ocenić pozytywnie.

Z przedstawionych przez Instytut dokumentów wynika, że zatrudniono 36 nowych pracowników naukowych i z 12 pracownikami naukowymi zakończono stosunek pracy.

Przyczyny odejścia pracowników naukowych były zróżnicowane i obejmowały, zarówno zdarzenia losowe, przejścia na emeryturę, jak i rozwiązania umów wynikające z upływu czasu określonego lub z inicjatywy pracownika:

- rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron - 3 przypadki;
- przejście pracownika na emeryturę - 2 przypadki;
- rozwiązanie umowy zawartej na czas określony – 4 przypadki;
- wypowiedzenie umowy przez pracownika – 1 przypadek;
- art. 46 ust. 2 ustawy o instytutach – 1 przypadek;
- zgon pracownika – 1 przypadek.

Rotacja pracowników była zatem wynikiem naturalnych procesów kadrowych (emerytury, zakończenia umów terminowych), decyzji pracowników o odejściu, a także zdarzeń losowych. Nie zidentyfikowano źródeł rotacji, które wskazywałyby na systemowe

nieprawidłowości w polityce kadrowej Instytutu. Jednocześnie liczba odejść pracowników była istotnie niższa niż liczba nowo zatrudnionych pracowników, co potwierdza zwiększenie potencjału naukowego Instytutu.

Na podstawie losowo wybranej próby 24 pracowników naukowych⁷⁵, (co stanowi 36,9% ogółu zatrudnionych w tej grupie) stwierdzono, że wszyscy badani pracownicy spełniali wymagania kwalifikacyjne określone w art. 43 ustawy o instytutach badawczych, co pozwala na pozytywną ocenę prawidłowości doboru i zatrudniania kadry naukowej.

W wyniku poprzedniej kontroli, Minister Zdrowia wydał zalecenie dotyczące zwiększenia zatrudnienia w grupie pracowników naukowych, mające na celu wzmocnienie potencjału naukowego Instytutu oraz zapewnienie realizacji jego ustawowych zadań badawczych. Na podstawie przedstawionych danych stwierdzono, że Instytut podjął skuteczne działania w tym zakresie, a zalecenie pokontrolne zostało **zrealizowane**.

Biorąc pod ustalenia kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli, zalecam Pani Dyrektor:

1. Podjęcie skutecznych działań restrukturyzacyjnych prowadzących do uzyskania dodatniego wyniku finansowego.
2. Wzmoczenie nadzoru nad działaniami mającymi na celu wyeliminowanie ryzyka wystąpienia należności wymagalnych.
3. Sporządzanie planów finansowych Instytutu zgodnie z regulacjami określonymi w ustawie o instytutach.
4. Kontynuowanie działań mających na celu terminowe regulowanie zobowiązań.
5. Kontynuowanie dotychczasowych działań oraz podejmowanie nowych inicjatyw zmierzających do zwiększenia przychodów z tytułu działalności naukowej.
6. Zapewnienie przejrzystości procesu zatrudniania na stanowiskach kierowniczych, poprzez rozdzielenie prowadzonych postępowań na stanowiska naukowe od postępowań związanych z pełnieniem funkcji kierowniczych.
7. Zapewnienie prawidłowej kwalifikacji zamówień publicznych pod względem ich wartości, w szczególności poprzez eliminowanie przypadków stosowania regulacji wewnętrznych do zamówień podlegających przepisom ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przedstawiając powyższe zalecenia, oczekuję od Pani Dyrektor w terminie **30 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego**, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach ich niepodjęcia.

Ponadto, informuję Panią Dyrektor, że stosownie do treści art. 48 ustawy o kontroli, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Galas
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/

⁷⁵ 6 zatrudnionych na stanowisku profesora; 6 na stanowisku profesora instytutu; 6 na stanowisku adiunkta; 2 na stanowisku asystenta oraz 4 pracowników naukowych, z którymi nawiązano stosunek pracy na podstawie mianowania, po 2 osoby – na stanowisku profesor i profesor instytutu.